

POSELSTVÍ PAPEŽE JANA PAVLA II. K POSTNÍ DOBĚ 2003

VYDAL SEKRETARIÁT ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE

PRAHA 2003

(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

Drazí bratři a sestry!

1. Postní doba je obdobím zaměřeným na modlitbu, půst a pomoc potřebným. Poskytuje každému křesťanu příležitost připravit se na Velikonoce hlubokým zamyšlením nad vlastním životem a zvláště jeho konfrontací s Božím slovem, které vnáší světlo do každodenní pouti všech věřících.

V tomto roce bych k postnímu rozjímání rád předložil tuto větu ze Skutků apoštolů: „*Blaženější je dávat než dostávat*“ (20,35). Nejde pouze o morální apel ani o příkaz přicházející k člověku zvenčí. Ochota dávat totiž pramení z hloubky lidského srdce. Každý člověk si je vědom touhy navazovat vztahy s ostatními lidmi a dosahuje svého naplnění ve svobodném sebedarování.

2. Naše doba je bohužel poznamenána silným pokušením podléhat sobectví, které se v lidském srdci vždy pohotově probouzí. Ve společnosti a ve sdělovacích prostředcích je člověk často podněcován výzvami, které otevřeně či skrytě oslavují kulturu pomíjivosti a hédonismu. Starost o ostatní se nepochybně projevuje pokaždé, když dojde k přírodní katastrofě, válce nebo jiné neblahé události, avšak rozvíjet všeobecnou kulturu solidarity nebývá snadné. Duch světa oslabuje naši vnitřní ochotu nesobecky se darovat ostatním a nabádá nás, abychom uspokojovali své vlastní zájmy. Stále silněji je podporována touha vlastnit stále víc. Je nepochybně přirozené a správné, aby každý prostřednictvím svého talentu a práce získal to, co potřebuje k životu, ale nadměrná touha po majetku člověku nedovoluje, aby se otevřel Stvořiteli a lidem. Více než kdy jindy dnes platí slova apoštola Pavla Timotejovi: „*Kořenem všeho zla je láska k penězům; a už mnoho těch, kteří se po nich pachtili, zbloudilo ve víře a připravilo si mnoho bolestí*“ (1 Tim 6,10).

Vykořisťování ostatních, lhostejnost k cizímu utrpení a porušování morálních zásad představují jen některé plody dychtění po zisku. Při pohledu na tragickou situaci trvalé bídy, která souží tak velkou část světové populace, nemůžeme popřít, že snaha dosáhnout zisku za každou cenu a nedostatek účinných a odpovědných kroků, které by sloužily společnému blahu, vedou k soustředění velké části zdrojů

do rukou několika málo lidí, zatímco zbytek lidstva trpí chudobou a opuštěním.

Chtěl bych apelovat na věřící a na všechny lidi dobré vůle a poukázat na zásadu, která je sice samozřejmá, nicméně často bývá zanedbávána: je zapotřebí usilovat ne o dobro úzkého okruhu privilegovaných, nýbrž o zlepšení životních podmínek všech lidí. Jedině na těchto základech lze budovat mezinárodní řád, jenž se bude skutečně vyznačovat spravedlností a solidaritou, po nichž každý touží.

3. „Blaženější je dávat než dostávat“. Když věřící nebrání své vnitřní ochotě dávat a nečekat nic na oplátku, zakoušejí hluboké vnitřní uspokojení.

Úsilí křesťanů o prosazování spravedlnosti a o ochranu těch nejslabších, jejich humanitární snaha zajistit chléb těm, kdo jej nemají, a pečovat o nemocné pokaždé, když je toho zapotřebí, berou sílu z onoho jedinečného a nevyčerpatelného pokladu lásky, jímž je Ježíšovo úplné sebedarování Otci. Věřící je volán, aby následoval Krista, pravého Boha a pravého člověka, jenž se v naprostém ztotožnění s Otcovou vůlí zřekl sám sebe (srov. Flp 2,6n.) a s nezištnou a úplnou láskou se nám daroval až k smrti na kříži. Kalvárie výmluvně hlásá celému světu lásku Nejsvětější Trojice k lidem všech dob žijícím na kterémkoli místě světa.

Svatý Augustin poznamenává, že jedině Bůh, Nejvyšší dobro, dokáže zvítězit nad bídou světa. Proto musí milosrdenství a láska k bližnímu pramenit z živého vztahu s Bohem a neustále se k němu obracet, protože naše radost spočívá v blízkosti ke Kristu (srov. *De civitate Dei*, X, 6; CCL 39, 1351n.).

4. Boží Syn si nás zamiloval jako první, zatímco „jsme byli hříšníky“ (Řím 5,8); miloval nás bezpodmínečně, aniž by od nás něco vyžadoval. Jak bychom mohli právě v postní době nevidět vhodnou příležitost k odvážným rozhodnutím, k nimž vede člověka altruismus a štědrost? Postní doba nám v boji proti nepřiměřené touze po penězích poskytuje praktickou a účinnou zbraň v podobě postu a dobročinných darů. Tím, že potřebné obdarujeme nejen tím, čeho máme nadbytek, ale i něčím navíc, přispíváme ke svému sebezapření, bez

něhož se křesťanský život v praxi neobejde. Pokřtěný člověk čerpá sílu z neustálé modlitby, a ukazuje tak, že ve svém životě klade na první místo Boha.

Náš život a naše činy mají být inspirovány a proměňovány láskou, kterou nám vlil do srdce Bůh. Křesťané si nesmějí myslet, že pro své bratry mohou hledat dobro, aniž by sami žili z Kristovy milosrdné lásky. I kdyby se jim podařilo změnit významné negativní sociální či politické faktory, bez lásky by byl každý jejich úspěch pomíjivý. Sama možnost sebedarování je darem a rodí se z Boží milosti. Jak učí svatý Pavel: „*I to, že chcete, i to, že pak jednáte, působí přece ve vás Bůh*“ (Flp 2,13).

5. Dnešnímu člověku, často neuspokojenému prázdnotou a pomíjivostí života a hledajícímu opravdovou radost a lásku, Kristus nabízí svůj vlastní příklad a vybízí jej k následování. Toho, kdo mu naslouchá, žádá, aby svůj život věnoval ostatním. Takové úsilí přináší člověku naplnění a radost, jak dokazuje výmluvný příklad lidí, kteří opustili své jistoty a neváhali nasadit vlastní život jako misionáři v různých částech světa. Svědčí o tom rozhodnutí těch mladých lidí, kteří s vírou přijali kněžské nebo řeholní povolání, aby mohli sloužit Božímu plánu spásy. Potvrzuje to rostoucí počet dobrovolníků, kteří se ochotně věnují chudým, starým, nemocným lidem a všem, kdo jejich pomoc potřebují.

V poslední době jsme byli svědky chvályhodného vzepětí solidarity s oběťmi záplav v Evropě, zemětřesení v Latinské Americe a Itálii, epidemií v Africe, sopečných výbuchů na Filipínách, stejně jako s oběťmi nenávisti, násilí a válek v dalších částech světa.

Za těchto okolností poskytují sdělovací prostředky významnou službu, protože umožňují bezprostřednější účast a probouzejí živější ochotu pomáhat lidem, kteří se ocitli v těžké situaci a trpí. V takových případech člověk není veden k pomoci druhým křesťanským imperativem lásky, ale svým přirozeným soucitem. Každý, kdo pomáhá potřebnému člověku, je však milý Bohu. Ve Skutcích apoštolů stojí, že učednice Tabita byla zachráněna, protože vykonala mnoho dobrých skutků (srov. 9,36n.). A setník Kornélius je za svou štědrost odměněn věčným životem (srov. tamtéž 10,1–31).

Služba potřebným může být pro ty, kdo jsou „daleko“, šťastnou příležitostí k setkání s Kristem, protože Pán oplácí každý dar bližnímu vrchovatou měrou (srov. Mt 25,40).

Ze srdce si přeji, aby postní doba představovala pro věřící vhodný čas k šíření evangelia lásky a k vydávání svědectví o něm po celém světě. Povolání k lásce je totiž srdcem každé autentické evangelizace. Na tento úmysl prosím o přímluvu Pannu Marii, Matku církve: kéž nás doprovází při pouti postní dobou. S těmito city vám všem ze srdce žehnám.

Ve Vatikánu 7. ledna 2003

Joannes Paulus II